

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Рішенням Вченої Ради
ДУ «Інститут фармакології та
токсикології НАМН України»
від 20.04, 2021 р.,
протокол № 3

директор ДУ «Інститут фармакології
та токсикології НАМН України»
чл.-кор. НАМН України
Бухтіарова Т.А.
«20» квітня 2021 р.

ПОРЯДОК

підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук

I. Загальні положення.

1. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти (далі – здобувачі) на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук відповідно.
2. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:
 - в аспірантурі ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» заочною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:
 - в докторантурі ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» заочною (денною) формою навчання, шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.
3. Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі здійснюється: за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням); за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту).
4. Провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти Інститут здійснює відповідно до ліцензії. На науковому рівні вищої освіти підготовка докторів наук ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» здійснює без отримання ліцензії.
5. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і докторантурі в Інституті здійснює вчена рада ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України». Координацію діяльності структурних

підрозділів, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, здійснює відділ науково-методичної, інформаційної та патентно-ліцензійної роботи.

6. Вступ до аспірантури та докторантур здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Порядку, Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів, затверджених МОН України, та правил прийому до ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України». Правила прийому до ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України», зокрема щодо прийому до аспірантури та докторантур, затверджує вчена рада ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» на основі Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів, затверджених МОН України та в установлених строках оприлюднює їх на офіційному веб-сайті ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України».

7. Правила прийому до ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» діють протягом відповідного навчального року і визначають, зокрема:-порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури та докторантур ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України», а саме, зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури та докторантур за відповідною освітньо-науковою програмою (ОНП).

8. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – два роки.

9. Підготовка в аспірантурі чи докторантурі передбачає виконання здобувачем відповідної освітньо-наукової програми ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» за певною ОНП та проведення власного наукового дослідження.

10. Аспіранти і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг навчальних дисциплін, наукових компонентів, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі та докторантурі.Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України».Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності виконання запланованої наукової роботи.Науковий керівник/консультант аспіранта/докторанта здійснює методичне і змістовне консультування аспіранта/докторанта щодо наукового

дослідження; забезпечує постійний контроль за виконанням індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану; несе відповіальність за дотримання строків виконання та своєчасність подання дисертації до спеціалізованої вченої ради. Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» рішення про відрахування аспіранта або докторанта. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантурі за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

11. Підготовка в аспірантурі та докторантурі завершується захистом наукових досягнень аспіранта або докторанта у разовій / спеціалізованій вченій раді.

12. Особливі вимоги до підготовки та реалізації прав і обов'язків здобувачів в аспірантурі та докторантурі ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» визначає МОЗ України за погодженням з МОН України.

II. Права та обов'язки аспірантів і докторантів.

1. Аспіранти і докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту». З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної у ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України»;
- отримання методичного і змістового наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта),
- на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» двох керівників;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 (Офіційний вісник України, 2015 р., № 66, ст. 2183);

- академічну відпустку, зокрема за станом здоров'я, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відповідно до законодавства.

2. Аспіранти і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також зобов'язані:

- дотримуватися морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України»;
- виконувати індивідуальний план роботи (індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи) та систематично звітувати про хід його виконання перед науковим керівником/консультантом, на засіданні структурних підрозділів, які уповноважені для цього вченого радою ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України»;
- захистити в установленій строк свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів) у спеціалізованій вченій раді.

3. Покладення ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» на аспіранта/докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

4. Аспіранти і докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

III. Порядок та умови вступу до аспірантури.

1. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо -науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.
2. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули відповідну вищу освіту ступеня магістра. До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з правилами прийому до ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України». Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установленій строк документів, визначених правилами прийому

ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України». Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури, визначається Правилами прийому до ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» на відповідний рік. Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступних випробувань на рівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складання ним вступних випробувань та прийняття вченого радою ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» рішення про визнання його диплома.

3. Вступні випробування до аспірантури ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» складаються з:

- вступного іспиту із спеціальності (спеціалізації) (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);
- вступного іспиту з іноземної мови (за вибором вченого ради ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» в обсязі, який відповідає рівню В2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти). Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів установ/організацій, перелік яких визначений МОН України, звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;
- презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень, визначених рішенням вченого ради ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України». Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається Правилами прийому до ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» на відповідний рік.

4. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три -п'ять осіб, які призначаються директором ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України».

5. До складу предметних комісій включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми. До складу предметних комісій можуть бути призначенні також представники інших вищих навчальних закладів (наукових установ), з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» та організацією. До складу предметної комісії з

іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням вченої ради ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови вступником.

6. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому до ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» на поточний рік. Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом директора ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України», який оприлюднюється в установленому порядку.

7. Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом директора ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем. Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук. Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України». Рішенням вченої ради ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними. Другий науковий керівник може бути співробітником іншої наукової установи/навчального закладу.

IV. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі.

1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо -науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченого радою ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» для кожної ОНП. Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

2. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових. Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченого радою ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури. Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України», а також на базі інших вищих навчальних закладів (наукових установ), в рамках договорів про співпрацю, а також реалізації права на академічну мобільність.

3. Освітньо-наукова програма аспірантури ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:-здобуття глибинних знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних

проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напряму (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як 12 кредитів ЄКТС);

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить чотири -шість кредитів ЄКТС);
- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як шість кредитів ЄКТС);
- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (рекомендований обсяг такої навчальної складової становить шість -вісім кредитів ЄКТС). Аспірант, який підтверджив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом організації/установи, перелік яких визначений МОН України, на рівні С1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані в повному обсязі; на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

4. Вчена рада ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

5. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань

або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

6. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється спеціалізованою члененою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

7. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі заочно (денною, вечірньою) формою навчання.

8. ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» приймає участь в конкурсі на розміщення державного замовлення як вищий навчальний заклад, який на момент проведення конкурсу має ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю.

9. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки визначаються члененою радою ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України», за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

V. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі.

1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантурі ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України». Протягом строку перебування в докторантурі докторант зобов'язаний захистити результати своїх наукових досягнень згідно діючих вимог законодавства.

2. Докторантурі відкривається за рішенням члененої ради ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України», що затверджується наказом

директора, за умови наявності трьох штатних працівників —докторів наук з відповідної або суміжної спеціальності.

3. Прийом до докторантuri або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог. До докторантuri приймаються особи, які мають ступінь кандидата наук / доктора філософії, наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

4. Для вступу до докторантuri вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає завідувачу відділу науково-методичної, інформаційної та патентно-ліцензійної роботи ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/ або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту.

5. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників вчена рада ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» заслуховує їх наукові доповіді і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантuri. Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантuri визначається Правилами прийому до ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України». Перелік повинен включати письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України», із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантuri; копію диплома доктора філософії або кандидата наук. Особа, яка подає для вступу до докторантuri диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» щодо зарахування такого вступника в докторантuru вчена рада одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови вченій раді ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови. Рішення вченої ради ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» про зарахування затвержується наказом директора ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України». На здійснення наукового

консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта.

6. Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує у ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України», до якого зарахований докторант.

VI. Прикінцеві положення.

1. Це Положення затверджується вченою радою ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» і вводиться в дію наказом директора ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України».

2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження Положення в новій редакції.

3. Після затвердження Положення в новій редакції попереднє Положення втрачає юридичну силу.